УДК: 338.4 ***Нечипорук А.І.*** *здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 4-го року навчання*
Науковий керівник: Лобунець Т.В. *к.е.н., доцент*
Національний університет біоресурсів і природокористування України (м.Київ, Україна)

РОЛЬ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИХ МЕТОДІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Для забезпечення конкурентоздатності та закріплення на ринку підприємству необхідно постійно вдосконалювати систему управління, орієнтуючись на ефективне використання ресурсів та адаптацію до змін у зовнішньому середовищі. Організаційно-економічні методи відіграють ключову роль у цьому процесі, оскільки поєднують стратегічне планування, оптимізацію витрат, фінансові інструменти, маркетингові заходи та організаційні рішення, що сприяють підвищенню продуктивності та стабільності підприємства.

Процес впровадження організаційно-економічних методів управління на підприємстві визначається низкою стимулюючих факторів, які сприяють досягненню високої ефективності (табл. 1).

Таблиця 1

Фактори, які впливають на процес впровадження організаційно-економічних методів управління на підприємстві

Стимулюючі фактори	Стримуючі фактори
- Усвідомлення необхідності підвищення ефективності управління;	- Бюрократична жорсткість структури управління;
- Організаційна криза як поштовх до реформ;	- Протиріччя між стратегічними цілями та реальними можливостями підприємства;
- Впровадження сучасних методів управління для забезпечення внутрішньої та зовнішньої ефективності;	- Невизначеність або застарілі управлінські концепції;
- Старіння продукції, технологій, потреба у модернізації;	- Організаційна інерція та небажання змін;
- Зниження продуктивності праці та необхідність її зростання;	- Опір персоналу змінам через страх невизначеності;
- Зміни законодавчих і економічних умов, що вимагають адаптації;	- Негативний досвід попередніх спроб змін;
- Зростання рівня конкуренції на ринку;	- Низька довіра до ефективності змін та побоювання ризиків;
- Формування нових стратегічних цілей відповідно до ринкових вимог.	- Недостатня ресурсна база для реалізації змін.

Джерело: сформовано на основі [1, с. 77-82]

Усвідомлення необхідності підвищення ефективності управління є ключовим, оскільки підприємства, що прагнуть адаптуватися до змінюваних умов, повинні постійно удосконалювати свої методи управління. Організаційна криза може стати поштовхом для реформ, стимулюючи пошук нових підходів, а

також впровадження сучасних методів управління для забезпечення внутрішньої та зовнішньої ефективності. Старіння продукції та технологій, потреба у модернізації, зниження продуктивності праці, зміни в законодавчих і економічних умовах вимогають швидкої адаптації для збереження конкурентоспроможності.

Однак на шляху впровадження змін існують й стримуючі фактори, що можуть ускладнити процес. Одним із таких факторів є бюрократична жорсткість управлінської структури, яка може не дозволити швидко адаптуватися до нових умов. Протиріччя між стратегічними цілями та реальними можливостями підприємства також можуть гальмувати зміни, якщо ресурси не відповідають амбіціям. Невизначеність або застарілі управлінські концепції, опір персоналу через страх невизначеності, створюють серйозні бар'єри. Негативний досвід попередніх спроб змін, низька довіра до їх ефективності, недостатня ресурсна база для реалізації змін – усе це чинить впровадження організаційно-економічних методів управління більш складним і вимогливим до правильного управлінського підходу.

Ефективне управління має базуватися на гармонійному поєднанні зовнішньої та внутрішньої ефективності, що передбачає одночасне врахування ринкових умов, конкурентного середовища, законодавчих вимог та внутрішніх ресурсів підприємства. Впровадження дієвих організаційно-економічних методів дозволяє не лише оптимізувати операційну діяльність, а й створювати умови для інноваційного розвитку, підвищення мотивації персоналу та раціонального використання матеріально-технічної бази [2].

Зовнішня ефективність управління характеризується ступенем досягнення цілей та ступенем виконання планів діяльності підприємства. Внутрішня ефективність може бути охарактеризована за допомогою показників економічної, фінансової, ресурсної ефективності, а також показників, що характеризують соціальний, науково-технічний та екологічний ефект управління підприємством [3].

Ефективність управління – це здатність організації забезпечувати прибутковість і тривалість успішної діяльності та розвитку підприємства на основі обрання й реалізації оптимальних стратегій, що мають забезпечити не лише певний ефект, результат, але й адаптивність і гнучкість системи управління, конкурентоспроможність діяльності підприємства в цілому [3].

Організаційно-економічний механізм ефективного управління підприємства визначається не лише факторами зовнішнього середовища підприємства, в першу чергу ефективність залежить від дій персоналу в процесі діяльності організації, в процесі реалізації розроблених планів і програм розвитку підприємства, в процесі досягнення певних цілей. Тобто, ефективність управління залежить від адекватності обраних стратегій цілям підприємства, оптимальності процесів реалізації стратегій, мотивації персоналу на досягнення цілей, кваліфікації персоналу, технології та стилю управління.

Для забезпечення конкурентоспроможності та стабільного розвитку підприємства, організаційно-економічні методи відіграють важливу роль у вдосконаленні системи управління. Вони дозволяють зосередитися на

ефективному використанні ресурсів, що є необхідним для адаптації до змін у зовнішньому середовищі та збереження лідерських позицій на ринку. Ці методи об'єднують стратегічне планування, фінансові інструменти, оптимізацію витрат і маркетингові заходи, що забезпечують досягнення високих результатів в операційній діяльності підприємства.

Інтеграція організаційно-економічних методів у повсякденну практику підприємства залежить від ряду факторів. До них належать як стимули, такі й бар'єри, що можуть стримувати впровадження змін. Поштовхом для оновлення є організаційна криза, зміни в законодавстві, потреба в модернізації технологій, а також посилення конкуренції на ринку. Водночас існують фактори, які можуть уповільнити процес, зокрема бюрократична структура управління, застарілі управлінські концепції та опір персоналу змінам.

Для досягнення внутрішньої та зовнішньої ефективності необхідно впроваджувати не лише операційні зміни, а й стратегічні підходи, що відповідають ринковим умовам і цілям підприємства. Це включає вдосконалення організаційної структури, оптимізацію фінансових і ресурсних витрат, використання нових технологій, а також сприяння розвитку корпоративної культури та мотивації персоналу. Застосування цих методів допомагає створити основу для сталого інноваційного розвитку та забезпечення високих результатів діяльності підприємства на довгострокову перспективу

Отже, організаційно-економічні методи є ключовими інструментами для забезпечення ефективності та конкурентоспроможності підприємства в умовах швидких змін на ринку. Вони допомагають не тільки оптимізувати внутрішні процеси, а й адаптуватися до зовнішніх викликів, що виникають у результаті зміни законодавства, технологій та економічних умов. Водночас успішне впровадження цих методів потребує комплексного підходу, що включає стратегічне планування, управлінські інновації та постійну роботу над корпоративною культурою. Тому їх застосування є необхідним для досягнення стабільного розвитку та ефективного управління підприємством у довгостроковій перспективі.

Список використаних джерел:

1. Олексів І.Б. Теоретичні засади здійснення організаційно-економічних змін на підприємстві. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні : етапи становлення і проблеми розвитку*. №769, 2013. С. 77-82.
2. Довгань Л.Є., Дудукало Г.О. Формування організаційно-економічного механізму ефективного управління підприємством. URL: https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/8e5b5827-5885-43e9-afb7-1faa76224a18/content. (дата звернення: 20.03.2025).
3. Малицький А. А. Організаційно-економічний механізм управління підприємством: сутність та структура. *Соціум. Наука. Культура. Економіка*. URL: http://intkonf.org. (дата звернення: 20.03.2025).

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Факультет аграрного менеджменту
(кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту)
Гуманітарно-педагогічний факультет
(кафедри соціальної роботи та реабілітації)
Purdue University (USA)
Fater Academy of India (India)
Національний університет «Запорізька політехніка»
НТУ «Дніпровська політехніка»

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
IX МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, АСПІРАНТІВ І МОЛОДИХ ВЧЕНИХ «РОЛЬ МОЛОДІ У РОЗВИТКУ АПК УКРАЇНИ»



15-16 квітня 2025 р.
Київ, онлайн, Zoom

Роль молоді у розвитку АПК України [Електронний ресурс]**:** зб. матеріалів IX міжнар. наук.-практ. конф. (15-16 квітня 2025 р.). Київ: НУБіП України, 2025. 362 с. PDF-формат; мережеве видання; інституційний репозитарій.

КОНФЕРЕНЦІЯ ПРОВЕДЕНА В РАМКАХ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ПРОЄКТУ МОДУЛЬ ЖАНА МОНЕ «ПРАКТИКИ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ІНКЛЮЗІЇ В ЄС» ЗА ПІДТРИМКИ ЕРАЗМУС+, 101127466 – EPSEI – ERASMUS-JMO-2023-HEI-TCH-RSCH

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the authors only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Рекомендовано до друку Вченою Радою факультету аграрного менеджменту (протокол № 11 від 19 травня 2025 року)

Збірник укладено за матеріалами IX міжнародної науково-практичної конференції «Роль молоді у розвитку АПК України». Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямами роботи конференції.

Видання розраховано на науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти.

The collection is based on the materials of the V International Scientific and Practical Conference "The Role of Youth in the Development of AIC of Ukraine", conducted by the Faculty of Agrarian Management and the Faculty of Humanities and Education of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. The content of the sections is synchronized with the main directions of the conference.

The publication is designed for scientists, teachers, graduate students, students.

Редакційна колегія:

Шинкарук Л.В., д. екон. наук, проф., член-кореспондент НАН України (голова); Дєліні М.М., д. екон. наук, професор; Прушківська Е. В., д. екон. наук, професор; Сопівник І.В., д. пед. наук, доцент, завідувач кафедри соціальної роботи та реабілітації; Супрун Д.М., д. пед. наук, професор; Осадченко І.І., д. пед. наук, професор; Власенко Т.О, к. екон. наук, доцент, звідувач кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту; Алексеєва К.А., к.наук з держ. упр., доцент; Гаврилюк В.П. к.екон. наук, доцент; Дергач А.В., к.наук з держ. упр., доцент; Лобунець Т.В., к. екон. наук, доцент; Чемодуров О.М., к. екон. наук, доцент; Юзба В.О. к. екон. наук, доцент; Прохорчук О.М., к. пед. наук, доцент; Тілікіна Н.В., к. екон.наук, доцент; Мовчун С.В., к.екон.наук; Власенко К.О., к.пед.наук; Голєва М.С.,PhD, асистент; Будегай В.А., асистент; Кендус Д.І., асистент.

Тези доповідей подано в авторській редакції.
Автори відповідають за достовірність викладеного матеріалу,
за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.
Передруковувати опубліковані в збірнику матеріали
дозволяється тільки за згодою авторів

© НУБіП України,
2025 © Автори, 2025